

undsakligen utvisar penningens värde. Så länge spannmåls-producenten måste betala utskylder till Kronan och sina förnödenheter efter ett nära oförändradt pris, så äger han anspråk på nära oförändradt pris å sina producter. Man raisonerar falskt, då man säger, att jordbrukaren, om han får hälften så mycket säd som vanligt, vinner lika mycket, i det att den vara, han afsätter, blir dubbelt dyrare. I sednare fallet får han icke blott icke dubbelt så mycket för hälften (d. v. s. lika mycket i det hela), utan helt enkelt *intet* — emedan han ingen ting kan sälja, ja oftast måste köpa just af den vara, som är hans egen product. Hvad han då köper, skall betalas af ett föregående eller följande års högre production — hvilken, enligt Förf:s system, aldrig inbringar betydligt, då priset är allt lägre, ju större tillgången är. Antag, att en landtman förbrukar 20 tunnor spannemål för sitt hushåll, och att han i de bördigaste år producerar 40. Med 5 R:d pris på tunnan vinner han sålades då 100 R:d. Antag vidare, att han har sin jemna utkomst, d. v. s. att dessa 100 R:d utgå i Kronoutskyld och till inköp af andra nödvändighetsvaror. Om han, vid ett medelmåttigt år, producerar blott 30 tunnor, och priset då stiger till dubbelt (hvilket imedlertid är blott supposition och aldrig inträffar), så får han då lika summa för hälften mindre belopp, som han kan aflåta, och bärgar sig ändock, eller i allmänhet så länge, som priset stiger precis lika så mycket som productionen åstager — NB. icke hela productionen, utan blott den delen, som öfverstiger producentens egen consumption. Fallor åter productionen till jemnt lika mycket som han sjelf förbrukar, så har han ingen utkomst; och faller den derunder, så att producenten behöfver köpa af sin egen vara, då begynner först hela

orimligheten och orättvisan af systemet att synas. Hvad han t. ex. förlidne året sålde, icke för en viss summa penningar, utan för ett visst quantum andra varor, måste han nu köpa tillbaka för dubbelt mer af dessa varor, och således taga framför sig t. ex. 20 tunnor på en blifvande production, men i det hela icke erhålla mer än 10. Ett ondt år kan på det sättet förtära två, i proportion lika godas öfverflöd. Lägg härtill, att det betydligaste af jordbrukets skatter beräknas icke i penningar, utan just i spannemål och sådana varor, hvilkas pris alltid stiger och faller med spannemålens; och vi fråga: hvad fördel tillskyndas då, genom ett högt pris, den jordbrukare, som måste i penningar efter markegång skatta mer, ju mindre hans production är?

Men då vi i denna punkt äro oense med Förf., äro vi deremot fullkomligt ense med honom deruti, att magasins-inrättningar, sådana som de hittills blifvit försökta, icke kunna uppfylla ändamålet. Lånsystemet är och blifver ett falskt system. "Nödvändigheten för enskilda att hushålla synes starten, på sin bekostnad, icke böra förekomma. Den, som outhörligt står under förmyndare, blir icke gerna skicklig att sjelf vårda sina angelägenheter. Man säger: den sämre råare allmogen förstår ej, vill ej spara på sitt förråd. Man säger, att nöden lærer att rätt använda magasins-säden. Men bör icke nöden, denna dårars vishetslärare, inställa sig ju förr dess häldre? Menniskan blir med åren allt mindre läraktig."

I detta ligger mycken sanning. Men att allmogen icke bordt för mycket lära sig att lita på undsättning från magasinerna, eller att dessa icke blifvit så administrerade, att de bordt insöfva och bortskämma folket, visar Förf. sjelf, pag 74, der det heter: "Löften kungöras om erforderligt understöd till brödföda och tjenligt utsäde,

och folket, förlitande sig härpå, omgås mindre sparsamt med sitt ringa förråd, eller är icke omtänkt att förskaffa sig annan tillgång, och befinner sig således icke sällan jemmerligen bedraget, då den utlofvade hjälpen lemnas, vanligen dels i så ringa portioner, att de göra ingen hjälp, dels uti förskämtdt korn, dels, hvad utsäde angår, ej för än såningstiden är förbi. Och hvad elände dylikt felslaget hopp vållar i landet är lätt att begripa. Hrr. committerades bref d. 31 Dec. 1793 omtalar ett annat missbruk; der heter: "Som magasins-betjeningen på en del ställen, genom uphandlingar af garnisons-regementens aflönings-spannemål eller upköp af private personer, för egen räkning uti Kronans magasin förvarat spannemål, och dermed drifvit handel; så, i anseende till de flera missbruk, derunder kunna föröfvas, få magasins-förvaltare, vid tjänstens förlust, icke hafva enskildt spannemåls-uplag å Kronans magasin." Älven har händt, att flera 100:de människor ifrån åtskilliga härader blifvit inkallade på en och samma tid af 2 å 3 dagar; men större delen har nödgats, under brist på föda för sig och sina hästar, vänta eller vända tillbaka hem, och återkomma i den ordning, som då först blifvit dem förständigad; att nödstälde, försedde med löstes-skrifter och sockne-prestens intyg derå om vederhäftighet, likväl blifvit tillbaka viste: att forslandet af magasins-säden infallit under den brådaste plog- och sånings-andetiden eller i tjäl-lossningen, då vägarna varit som svårast och fodret för dragarna knappast."

Pag. 76: "Man har öppet erkänt, att undsättningarne förfelat deras ändamål, emedan staten icke haft spannemålsbehållningar, anskaffade uti goda år, utan nödgats inköpa utrikes säd, då den varit dyr." — Magasins-Dir. handlar med förlust, och förlusten är statens. Den fattige betalar såle-

des i Krona-utläggor in skilnaden i priset på den spannemål, han får på magasinerna, och den, han annars skulle köpa."

Resultatet af Förf. raisonnementer är, att lån- och köpmagasiner äro skadliga och böra afskaffas; och att fri spannemålshandel är det enda verkställbara och nyttiga, då man vill förekomma hungersnöd eller vanpris. Han anförer, huru Toscana, så länge sädeshandeln der låg under tvångslagar, nästan ouphörligt plågades af brist, ofta af hungersnöd. År 1767 gafs en allmän fri spannemålshandel, som varade i 25 år; och under denna period, ehuru angränsande land ledo ytterlig brist, var dock i Toscana öfverflöd af lifsmedel och folknumern öktes. År 1792 indrogs denna handelsfrihet, och vanliga sadespriset blef sedermera emot det förra, som 3 till 2. Sully gaf Frankrike fri spannemålshandel, men inga allmänna magasin; och Frankrike blef en kornbod för främmande nationer. Colbert gynnade handel och fabriker, förbjöd sades-utförsel; och täta hungersnöder inföllo." Hvad bevisar allt detta annat, än att en magasins-directions bestämmelse till hämmande af prisernas ytterliga stegring och fall är i och för sig sjelf god, och att Förf. ej har skäl att så högeligen ogilla allt hvad han kallar intrång i prisernas fria reglering, emedan just detta skulle blifva verkan af samma handelsfrihet, för hvilken han ifrar? Utan tvifvel vore det orimligt att försöka nedsätta priset på en vara, när tillgången deraf är ringa, om man försökte eller möjligen kunde försöka att fälla detta pris på annat sätt, än genom ökad tillgång. Dock likväl är det denna skuggbild af orimlighet, som Förf. synes hafva esterjagat.

Vi vilja icke längre uppehålla oss med förevarande vidlyftiga, mera omskrifna än utredda ämne. Det har varit nog att angifva Förf:s grundsatser. Den, som läser

boken — och det kan säkert icke ske utan nöje och nytta — får tillfälle att vidare göra bekantskap med den ärlige och nit-älskande författarens oftast sunda, men också (som han sjelf bekänner) utan ordning och rapsodistiskt framställda satsar. Såsom exempel, huru älskvärd hans politik är, vilja vi blott anföra följande yttrande: "Det är ingalunda antalet af menniskor, som andas och vegetera, utan deras beskaffenhet till sinnes- och kroppsförmögenheter, som utgör ett samhälles ursprungliga styrka. En mängd hospitals-, lazarets- och arresthjon är ingen statsrikedom. Äfvenså litet består nationalvälmåga blott uti liflösa massor, hvilka kunna mätas efter alla dimensioner och beräknas i ziffra. Hufvudrikedomen består uti folkets ärlighet, trohet, arbetsdrift, menniskoömhet, rätthetskänsla m. m."

Hvad sista kapitlet i boken beträffar, eller *Om Skogs- och Jägeribetjening*, så vida den har befattning med andra än Kronans egna skogar; så instämna de där yttrade grundsatser med det länge rådande allmänna tänkesättet om denna ohyras skadlighet för landets hela ekonomi. Den grundas i det så djupt rotade förmyndare-systemet, hvar under i synnerhet landtmannen suckar. Förf. slutar med A. Müllers sanna anmärkning: "Landtegendomen har det egna med sig, att den i sin natur medförer en borgen för sitt rätta nyttjande; att man vid dess skötsel och bruk icke gärna kan längre tid gå emot statens lagar och sitt egna interesse, utan att förstöra egendomens värde." Det vore önskligt, att en tid komme, då man icke blott skrefve, läste och härmade dylika sanningen, utan ock verkställde.

Tidens Lexicon.

(Forts. fr. N:o 74.)

Rang. Det finnas vissa yarelser, för

hvilka menniskan är ett urverk; emedan deras egna hjärnor äro urverk. All ting måste för dem ofantligt noga inrättas och sättas på sitt ställe. Hvad ande är, kunna de icke fatta. Materien måste således mycket konstigt sammansättas, på det de må kunna åtminstone fröjda sig åt en regelmässig mekanik, då de icke begripa det spirituella. Då sådana menniskor sammansätta en stat, blir deras första omsorg att noga anvisa hvarje dess medlem (eller, som de anse det, hvarje bjul) sin plats och verkningss-krets, med ett ord, att inrätta, bland annat, en noga beständ, skarpt begränsad rang-ordning. Där hvar och en är så mycket han kan, i sig sjelf och genom sin egen kraft, där äro de icke hemma. Alla måste genom sin plats i samhället vara allt hvad de äro. Den högst upsatte (genom embete, börd o. s. v.) är den förnämsta i allt; sedan går man genom trappsteg ned, och ingen må understå sig att i något fördunkla den, som är närmast öfver, denne icke sin öfverman, och så in infinitum. Dygd, vishet, anseende hafva samma gradation; och då allt är så väl ordnadt, blir den förnämsta upfostran för medborgarne att lära titlars nuancering och att gradera sin rygg, så att t. ex. N:o 11 på rangordningen får något djupare bugning än N:o 12 och något mindre djup än N:o 10 &c. &c. &c. Lärda män sätta sig ned och skriva långa allvarsamma afhandlingar om rang, göra projecter, huru den ene må flyttas up, den andre ned, en nummer gå bort, en sättas till, en nummer få Tromans-värdighet, en annan förlora den, den för en viss orden, en viss titel erforderliga värdighet flyttas up eller ned m. m. — och detta allt med så god mine, som om det gällde statens väl.

Bland alla narrverk människors barn påfunnit, är väl intet gräsligare än detta.

Mycket tidigt upstod en sed att med grannlåt, processioner, måltider o. s. v. utstoppa allvarsamma stats-ärender. Då behöfdes att veta, i hvad ordning man skulle rangera sig; och man föll på idén om rang. Detta kunde vara lika oskadligt som lustigt; men rangen smög sig ur processioner och måltider in det allmänna lifvet, och mången narr, som icke var aktad af någon, pretenderade anseende och företräden i hvardags-omgänget, emedan slumpen gett honom dem i processioner. Rangén fastades vid mångahanda saker, börd, embeten, ålder; och derigenom hände sig, att, då flera önskade rangen, än som kunde t. ex. få embetena, begynte man utdela falska embeten, namn af embete, d. v. s. titlar. Deraf hände äfven, att man önskade allt jämnt påminnas om sin rang och sitt företräde, emedan dessa utgjorde ens enda värde och man utan dem hade skolat sakna allt anseende — och sålunda begyntes att uprepa titeln i stället för conjugationens andra person.

På intet ställe har detta ofog stigit så högt som i Sverige. Vi kunna skryta med den vidlyftigaste rangordning, de talrika titlar och titulerade, den skarpaste gräns mellan Högbetrodde män, Tromän, Tro-tjenare och otitulerade, den oinskränktaste vördnad för och det idkeligaste bruk af titlar. Man kunde säga, att många embeten blifvit inrättade endast för rangens och titelns skull. Andra länder äro icke så lyckliga, att hafva invånarne och deras värde så väl och bestämdt graderade; och det är besynnerligt, att de kunnat komma till någon ordning och stadga inom sig. I England t. ex. finnes väl en gammal rangordning, om hvars ofullkomlighet man imedlertid kan döna deraf, att ingen militärgrad finnes uptagen, mer än Överstar, och dessa ganska långt ner. Der brukas den

också icke i hvardagslag, och oförskämdeheten går så långt, att t. ex. Lord-Cantzleren, som är N:o 2 på rangordningen, får i vanliga omgänget hvarken högre titel eller djupare bugningar än hvarje annan Lord (eller också alldeles inga, om han ej besitter de egenskaper, att han finge dem; äfven om han icke vore Lord-Cantzler). Det är endast då han sitter på sin ullsäck, som han blir påmind om sin höga rang. En Minister i Frankrike heter *Monsieur* och *Vous*, såsom hvar och en annan, och i omgänget hedras och framsättes han endast efter sitt värde och sina talenter. I dessa länder har man den besynnerliga tron, att människa är människa, och att embetet icke hänger vid, längre än det utöfvas. Ett Råd heter Råd, endast så länge han är det; så snart han uphört att vara det, träder han tillbaka i den ranglösa och otitulerade höpen. Hos oss deremot behåller ett afsatt Råd sin rådsrang och värdighet, så länge han lefver.

Rangväsendet har gått så långt, att mången tror statens kraf vara fyllda, ordningar afskaffade och styrelsens brister botade, om blott rangordningen förbättras.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Portugal. Äfven dette rike har följt tidens mäktiga ström, dragit nytta af sina gammars erfarenhet och förklarar sig constitutionelt. Staden Porto gaf signalen. Den 23 Augusti var redan allt öfverenskommet mellan dervarande civila och militära auctoriteter, och följande dagen kl. 4 om morgonen förkunnade Castellet vid Douro-flodens utlopp, med Kongl. salut, den till Portugals befrielse bestämda dagen. Trupparna trädde under govärd, Officerarne bildade ett Militaire utskott och utfärdade två proclamationer till soldaterna, hvilka upmanades till ordningens bibehållande och hämmande af anarchiens utbrott. "Vår Kongung Johan VI," hette det, "god, mild och vän af sitt Honor"

tillbedjande folk, skall välsigna vårt bemödande. Lefve Cortes och deras constitution." Såsom orsak till revolutionen anförde man: "det fins intet lidande, som Portugal icke uthärdat. Portugiserne, utan säkerhet för personer och egendom, begära vår (soldaternas) hjälp; de begära frihet, ledd af lagar." Proclamationen var undertecknad främst af en ung Öfverste Sepulvedo (som man kallar Portugals Quiroga). Kl. 7 till 9 upställde militären sig framför Stadshuset; Ståthållare, Biskopp och de öfriga Embetsmän inställde sig, proclamationerna uplästes och en provisorisk regering under Gen. Silvas presidium, beslöts, som skulle sammankalla Cortes till upgörande af en constitution. Alla svuro lydndad för den tillsatta regeringen, som skall styra i Konungens namn tills Cortes sammanträdt; och lydndad för Cortes och den constitution de komma att stifta, med upprätthållande af catholska religionen och Braganciska husets dynasti. Folket ropade: Lefve Konungen, Cortes och Constitutionen! Om aftonen blefvo alla Embetsmännen med fröjdesrop emottagna på National-theatern. Allt aflopp med lugn. De utländska Officerare vid arméen häktades, men behandlades höfligt,ingo behålla sin allöning och lösgäfvos snart. De engelska Officerarne anmodades att icke blanda sig i saken, hvarken för eller mot, då Portugiserne ville sjelfva behålla hela äran. Man tackade de förre för deras gjorda tjänster, men sade dem, att deras hjälp icke vidare behöfdes. Två Officerare afsändes till General Blunt i Ponte de Lima, för att förkunna honom arrest.

Portos exempel följdes af alla norra provinserna. Först den 28 kom underrättelsen om händelserna i Porto till Lisabon och väckte mycken sensation. Regeringen utfärdade en proclamation, med upmaningar till folket, att icke låta sig förleda. Detta hade dock icke synnerlig verkan; ty man talte i hufvudstaden offentligt och utan förbehållsamhet om saken, och folket nedref eller besmörde med smuts regeringens proclamation. Samma dag inlopp underrättelse, att alla städerna i Beira, Tras os Montes och Minho hade besvurit constitutionen; och man trodde, att det skulle så gå i de öfriga. Hran Coimbra, Leria och Abrantes hade Milice uttögt, för att stöta till de constitutionella. Man utbetalte all resterande sold, som regeringen var skyldig trupperna. Studenterna i Coimbra hade ifrigt omfattat revolutionens sak. Gamla regeringen gjorde hvad den förmäde, för att förekomma det ondas utbredande, åtminstone i Alentejo, Estremadura och Algarvien; men böjelsen för revolution syntes för stark. Det påstods,

att regeringen ämnade göra motstånd, betalt trupperna högre sold och utsändt regimenter för att tillbakadrivva rebellerna. Man trodde sig nemligen yeta, att nord-armeen skulle näskas hufvudstaden och redan vara ganska nära. Folket hade nedrivit eller med smuts bestänkt regeringens proclamation och upklistrat den ifrån Porto, hvilken polisen sedermera skrapade ned.

Nyaste underrättelserna från Porto gå till d. dennes. Öfver allt vinner det constitutionella systemet insteg, utan buller eller störande af den allmänna glädjen. Endast Grefve De Amarante skall i Tras os Montes, i spitsen för 5000 man, hafva förklarar sig emot constitutionen och utgifvit en contra-proclamation. Men Juntan är väl försedd med penningar, och har redan 25000 man till sin disposition. Sepulvedo (som är nämnd till Viscont af Herbadona) har rest till södra orterna, för att organisera arméen, för den händelse, att patrioterna i Lisabon skulle behöfva hjälp. De constitutionellas Generaler äro Gasp. Texeira, Lobo Texeira de Barros, Telles Jordao och Lacerda Pinto da Fonseca.

Med visshet vet man, att den gamla regeringen i Lisabon insköpat sig till Rio Janeiro, och man påstår äfven, att skattkammaren och myntet blifvit inpackade.

Enligt vissa underrättelser skall emedlertid revolutionen på några ställen icke hafva aflupit utan allvarsamma upträden.

Neapel. Man har begynt få hopp om vänlig försoning med Palermo. Giuntan där har kunggjort, "att Neapelska regeringen tyckes färdig att bevilja P. smickrande fördelar, och sätter sig emot Siciliens oafhångighet, endast derföre att den strider mot Wienska congress-besluten och man icke vill föranleda missförstånd med andra magter." Om detta ock icke är sant, visar det dock, att Giuntan önskar, att det vore sant. — Giuntan rustar sig; Presidenten, Fursten af Villafranca, visar sig angelägen att besätta alla högre officersposter med de förmämsta personer på ön. Regeringen i Neapel synes ej eller böjd för omedelbara fiendtligheter mot Palermo, utan blott att förstärka garnisonerna i de platser, man ännu innehar. 15000 man äro ämnade till Messina, Catania och Trapani (denna stads borgerskap har slagit Giuntans Guerriglier). Stormningen af Catanisetta var blodigare, än man straxt trodde; af en folkmängd af 16,000 omkommo 2,000.

En resande, som nyss kommit från Rom till Neapel, beskriver huru han fann, i sistnämnda rike, alla menniskor sysselsatta med daus, lekar

och glädje. Andå till Gaeta voro städer och vägar starkt besatta med militär. Carbonari hafva fördelt sig i loger, som hållas offentligt. 60 till 80,000 hafva organiserat sig på krigisk fot. Att se dem tåga upp på vakt, är det mest lifvande skådespel. Först gå några präster, så den trefärgade fanan med turkisk musik, Carbonari i allehanda dräfter, folket som en snölävin, skriande: "Evviva la costituzione, il Re, la Carbonaria!" och ve den, som träffas tigande. Hvita näsdukar vifta från alla fenster och larvet är så förfärligt, att den, som är nykommen, skulle tro hela staden färdig att förstöras; men så snart carbonari beträtt vakten, skingras hopen. Dagligen utkomma mer än 20 ströskrifter, hvilka till det mesta icke predika annat än mord emot de förra och nuvarande Ministerna, äfven som mot Sicilianerna; hvilket redan gifvit anledning till någon blodsutgjutelse. Detta oberäknadt, är säkerheten i riket fullkomlig; och äfven Sicilien synes vara lugnt. — Ett utkommet Kongl. decret angående petitionsrätten bestämmer, att petitioner icke få öfverlemnas af en stor folkhop, utan högst af 3 personer. All skockning, för att hindra auctoriteternas embets-utöfning, skall bestraffas som myteri.

Ryska Ministern i Wien, Grefve Golowkin, har förkunnat den till Petersburg destinerade Neapelska Ministern, Furst Cimitile, att Kejsarn hans Herre icke kunde mottaga denna beskickning; de allierade skulle först samrådas om Neapels närvarande tillstånd. — Österrikiska Ministern i Neapel, Furst Jablonowsky, skall vara rappellerad och lemna nämnde ort, tillika med hela den öfriga beskickningen.

Öfra Italien. Österrikiska truppernas marsch påskyndas; en betydlig del där af tros komma att, enligt en öfverenskommelse med Pöfven, inrycka i Kyrkostaten och, genom Beneventos och Pontecorvos besättande, beröra Neapelska gebietet. I afseende på dessa båda furstendömen har Pöfven (på Österrikiska Ministerns föreställningar) afslagit Neapels mediation. — Österr. arméen skuldeslagit Neapel samlad i Treviso. Den var le d. 15 dennes vara samlad i Treviso. Den var i början ämnad att bestå af 21 regimenter till fot, 8 till häst och motsvarande artilleri. Nu är antalet ökad till 42 reg. till fot och 18 till häst. I Österr. hofvets sista manifest skall stå, att dessa trupper äro till den legi tima Neapolitanska Konungens tjänst.

Då Konungen af Würtemberg var i Genua, blef han öfverallt emottagen med folkets fröjd: "viva il Re costituzionale!"

England. Brougham förklarade d. 9 inför Öfverhuset, att han öfverlagt med Drottningens öfriga ombud, och att de behöfde några dagars uppskof. Drottningen var i anledning af några mot henne framställda vittnen, snarare mer än mindre angelägen att snart få sitt försvar framdraget; och med afseende på denna naturliga, han vågade säga berömliga, känsla, önskade han och hans lärda colleger, att uppskofvet måtte blifva så kort som möjligt. Han begärde därför fjorton dagar. Lord-Cantzleren föreslog ajournering till d. 3 Oct., och det antogs. Äfvenså beviljades, på ombudens begäran, att två vittnen för Drottningen, Lord Montagu och Hr. W. Burrell, skulle för sjuklighetens skull, få höras på fasta landet. Giov. Oldi, Giul. C. Gavazzi, Gius. Visette, W. Hughes, J. Johnstone, J. Braubach skulle deremot kallas att inställa sig. Det är märkeligt nog, att Ministerns medgifvit längre uppskof, är som begärdes. Detta bevisar, att intrycket af den redan skedd ransakningen icke varit så särdeles emot dem, åtminstone att de icke tro det.

En mängd vittnen för Drottningen, hvaribland ganska ansedda Italienare, har redan ankommit till London. Bland dem, som skola utträda för Hennes Majt, äro Sr. W. Gell, K. Craven, Capt. Hannam, Capt. Flynn, Doct. Holland, Grefve Schiavini, tillika med flera af Drottningens betjening. Man har anmärkt, huru besynnerligt det är, att General-Procuratorn, som i sitt inlednings-tal nämner Lady Lindsay, som lemnat Drottningen på ett ställe, Lady Campbell, som på ett annat kommit till henne, Herr Keppel Craven, Gell, Holland m. fl. hvilka gått ur hennes tjänst, icke låtit en enda af dessa Engelska Damer och Herrar utträda, utan blott Italienare af lägsta klassen, om man undantager de båda Capitainerna, som dock icke vittnat något ofördelaktigt mot Drottningen. — Äfven en judisk harpspelare, som var med Drottningen på det ena saatyget, har kommit till London. Dr. Henry och Drottningens stallmästare Vassali äro i Mailand, för att uppsöka vittnen. De Italienska vittnen mot Drottningen, hvilka hade väntat om i Frankrike, äro vara komna till London, fastän försent. — Addresser till Drottningen snarare till än åstaga i antal. Bland andra har äfven inkommit en från matros-corpsen och blifvit presenterad af några hundrade matrosar.

I svaret på en adress från Whitechapels invånare, säger Drottningen: "Den sannangaddning, mot hvilken jag strider, ehuru uttryckligen riktad mot mig, är i själva verket en sammangaddning

mot Engelska friheten. Intet steg, allt sedan revolutionen, har hotat med så farliga följder, som denna bill. Den visar utsigten till ett inbördes krig. Efter det ädle motstånd, som flera parier gjort mot denna förderliga bill, och den fullkomliga bristen på alla bevis, kan man icke vänta, att den går igenom. Men om den giuge, böra vi aldrig lemna ur ögonsigte den sannolikhet, att Konungen gifter sig å nyo. Följden af en dylik förmåling skulle, efter all trolighet, blifva en tvistig thronföljd. Den del af nationen, som ej vill medgifva, att billen är en constitutionel act, kan icke gärna underkasta sig afkomlingen af en förmåling, hvilken aldrig skall allmänt erkännas för laglig. — Om mitt ägtenskap uphäfves, skall det uphäfvas till trots för all lag. Den Drottning, som efterträder mig, skall vara Drottning endast till namnet, emedan ingen rättighet kan öfverlemnas genom en olaglig act. Den föreslagna billen skall anses endast såsom en act st rent tyranii; och, som sådan skall den väcka samtidens hat och efterverldens förbannelse.”

Oppositions-tidningen *The Times*, som ifrigt tagit parti för revolutionerna i Spanien och Neapel, har nu oförmodadt begynt få scrupler öfver den Portugisiska. Portugals frihet torde medföra befrielse från Engelskt öfvervalde och förlust af en god kund för Englands köpmän och fabrikanter. För dessa considerationer måste naturligtvis alla andra af mindre betydhet (t. ex. Portugisiska folkets i naturen grundade rättigheter vika.

Spanien. I Valencia hafva allvarsamma oroigheter yppats, i afseende på Elios fördröjda lagförande och ett försök att rädda honom ur citadellet. Folket angrep soldaterna, som måste gifva eld; och en hop människor omkommo. — Man berättar en besynnerlig saga om ett förslag att föra bort Konungen till Galicien.

Utskottet för national-belöningarna har föreslagit bifall till Riegos anhållan att få uprätta en bataljon och en escadron, under namn de la constitution; att den gröna färgen kan få läggas till den röda i arméens cocarder; att arméens och flottans uniform må blifva grön, med broderi och röda kragar; att de af Quiroga och Riego till arméen gjorda löften må anses såsom gjorda af nationen sjelf och upfyllas. — Krigsutskottets betänkande om arméens organisation är antaget. Förändringarna träffa egentligen cavalleriet. Schweiziska regimenterna nämnas icke en gång. — Tillåtelser att

sälja majorater utdelas dagligen. — Flera deputerade hafva yrkat påskyndande af straffet öfver Perras, äfvensom af undersökningarna om lugnets störrare i Burgos, Saragossa, Galicien och Cadix.

D. 30 Aug. kom Gen. Riego till Madrid, upvaktade följande mörgonen H. M. Konungen och försäkrade om sin fullkomliga undergifvenhet. ”Ett prof på denna lydnad, som alla voro Konungen skyldiga, ville han gifva, i det han genast afreste till Galicien; och arméen på Leon skulle följa hans efterdöme.” — Redan berättas också, att flera bataljoner af denna armée voro på vägen till de dem anvista ställen. En deputation af Madrids garnison betygade för Riego sitt bifall till hans beslut och det sköna exempel, han gifvit.

Frankrike. Pairs-kammaren fortsätter med drift sina undersökningar, och arresteringar ske ännu flitigt. En af de arresterade officerarne, Trogoff, är belagd med handklofvar.

Franska Tidningar hade icke af censuren fått tillåtelse att nämna något om revolutionen i Portugal, förr än d. 11 dennes. *Moniteur*en hade då ännu icke ens nämnt ett ord därom.

Man börjar åter sätta tro till ryktet om Deputerade kammarens snara upplösning. Ultras synas önska den, i förhoppning, att de liberala talarne, som annars icke gå ut i år, skulle helt och hållet bortskaffas genom de nya valen. Man har tillfälle att märka, att åtskilliga bland dem icke låta skräma sig hvarken genom hotelser, eller genom personliga förolämpningar. I denna viktiga fråga synes imidlertid ännu intet beslut vara fattadt. D. 20 Sept. skulle alla vallistor vara färdiga.

Amerika. Stilleståndet emellan de Kunglige och insurgenterna hade Morillo föreslagit, genom ett bref till den Höga Congressen i Cumana, däri, bland annat, heter: ”Såsom officer har jag lydt och fört kriget; som fredsstiftare lyder jag äfven och framlägger de liberalitets-principer, hvar efter Konungen och nationen hafva besullmägt mig att handla.” Presidenten Penalver har, såsom svar härpå, skickat M. ett congress-beslut, af innehåll: ”den souveraina Columbiska congressen skall med nöje emottaga fredsförslag från Spanska regeringen, så vida de hafva till bas erkännande af Columbias souveraineté och oberoende. Andra emottages icke.”

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 2 October.

Sine ira, studio et metu.

(Afskrift.)

Till Landshöfdingen i Westerbottens Län, att inkomma med Utlåtande rörande användandet af förtorkade träns och vindfällens.

CARL JOHAN &c. Vid pröfningen af de Besvär, Commissions Landtmätaren P. Klingberg, Johan Sandström och N. Aström tillika med tvänne af Interessenterne uti Brännforssa finbladiga Sågverk, L. S. Degerman och Lars Johansson Kågeman i underdånighet anfört öfver Wårt och Rikets Kammar-Collegii d. 1:sta Maji 1818 meddelde Utslag, i anledning af en mellan Klaganderne å ena sidan, samt de öfrige Interessenterne uti berörde Sågverk och Ågarne af Ytterforss Sågverk å andra sidan upkommen tvist, angående rättigheten till Stockfångst från de på ömse sidor om Åby Elf och vid de däruti fallande vattudrag inom Skellefteå och Arfvidsjaur's Socknar i det Eder i Näder anförtrodde Län samt Piteå Socken i Norrbottens Län belagne ännu odisponerade Krono Allmänningar, hafva Wi, till följd af föreskriften uti Wårt Nådiga Bref den 30 sistledne Junii, som förordnar, att något tillstånd till Stockfångst från Kronans Skogar icke får meddelas, intill dess Wi fattat Wårt Nådiga Beslut angående Krono Skogarnes framtida användande, i Nä-

der funnit detta mål böra emedlertid hvilas, men som Wi af handlingarne inhemtat; att å ifrågavarande Krono-skogar ett större antal förtorkade träns och vindfällens skola finnas och äfven årligen tillkomma, deraf en del ansetts tjenlige till Brädtillverkning, så vele Wi härmed i Näder hafva Eder anbefallt, att till Oss inkomma med underdånigt utlåtande, på hvad nyttigt och lämpligt sätt desse träns och vindfällens emedlertid må kunna användas. Wi befälle &c. Stockholms Slott d. 2 Augusti 1820.

Under Hans Kongl. Maj:ts

Wår Allernådigste Konungs och Herres
frånvaro

Dess tillförordnade Regering

F. GYLLENBORG. LARS V. ENGESTRÖM.

C. LAGERBRING. A. F. SKJÖLDEBRAND.

M. DANCKWARDT.

Lika lydande med det vid Kongl. Kammar-Expedition
förvarade Concept intyggar

F. A. WILHELMSSON.

Här ser man, huru besvär, som anföras år 1818, kunna pröfvas efter en lag, gifven år 1820. Sådant kallas retroactif verkan af lagarne. I fall man, utan afseende derpå, att Kammar-Collegii utslag om Krono-skogars disponerande ej blifvit å Kronans sida öfverklagade och således mot Kronan vunnit laga kraft, kan uphäfva den

skedda dispositionen och fränkänna sökanderna, hvad som af Kronan blifvit i laglig ordning afstådt; hvarföre kan man då icke återtaga de disponerade krono-skogar, som redan, för längre eller kortare tid tillbaka, börjat begagnas?

Frågan hvilat blott, säger man. Men hvarföre hvilat den? Förutsätter man, att Kronan ej lagligen kan göra om intet den af Kronan icke öfverklagade dispositionen; hvad annat kan då ske, sedan Kongl. Maj:t fattat Dess nådiga beslut om krono-skogarnes framtida användande, än det som nu kan ske? Skulle icke meningen vara, att Kronan då kan vägra fullbordan af den redan gjorda dispositionen; hvartill tjenar väl att uppehålla ett beslut, som dock ej framdeles kan blifva annorlunda, än det i denna stund skulle blifva?

Huru många utslag i dylika mål af Kammar-Collegium kunna vara gifna senare än det i fråga varande och redan verkställda, är oss obekant. Men om sådana finnas; så hafva de, som vunnit dem, slumpen att tacka, för det dessa utslag icke blifvit af någon enskild medtällare dragna under nådig pröfning och målen oafgjorda, ända till dess ofvans täende nådiga beslut fattades. De skulle då blifvit utan en fördel, som de nu begagna, och till hvilken de datera sin rättighet från den stund, Kronan lät deras utslag vinna laga kraft.

Kongl. Maj:ts

Nådiga Resolution uppå de besvär, Kammar-skrifvarerna uti Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-rätt H. Brandel i underdånighet anfört deröfver, att Kammar-Rätten, vid återbesättandet af den genom Revisorn Anders Lundgrens på begäran erhålles af sked, inom Tredje Revisions-Collegiet i edigblefne Revisors-beställning,

under återopändande af Kongl. Brevet den 14 December 1723, derigenom stadgades, att, enär lönen stege öfver 120 Daler Silfvermynt, ingen finge innehafva på Kronans stat tvenne sådane högre löner, och då klaganden, som jemte sin i Kammar-Rätten innehafvande Kammar-skrifvare-beställning, tillika vore Bokhållare uti Kongl. Maj:ts och Rikets Krigs-Collegii Militiæ-Indelnings Contoir, förklarar sig icke vilja denna sednare tjenstebefattning sig afsäga, till den lediga Revisors-beställningen, med förbigående af klaganden, den 25 sistledne Februarii utnämnd Kammar-skrifvaren A. E. Elfner; anhållande klaganden på andragna skäl i underdånighet, att Kongl. Maj:t, med uphävande af detta Kammar-Rättens beslut, i nåder täcktes anbefalla, det behörigt constitutorial måtte för klaganden å ifrågavarande Revisors-beställning utfärdas, deröfver vederbörande sig förklarar samt Kammar-Rätten med underdånigt utlåtande inkommit; Gifven Stockholms Slott den 9:de Augusti 1820.

Kongl. Maj:t har i nåder låtit Sig detta mål föredragas; och finner något hinder för klaganden, att jemte dess Bokhållaretjenst i Krigs-Collegium äfven vara Revisor i Kammar-Rätten, icke upkomma af stadgandet i det af Kammar-Rätten återopändade 1723 års nådiga Bref, hållet detta stadgande, föranledt af då efter krigens inträffande serskilda omständigheter, sedermera vid förändrade förhållanden, så väl i detta fall som i synnerhet i afseende på myntvärdet, längesedan uphört att vara gällande; och som icke bestridt, utan fastmera intygadt är, att Brandel kan, som sig bör, begge ifrågavarande beställningar bestrida, hans skicklighet att Revisors-tjensten förestå af Kammar-Rätten är vitsordad och han äfven inom detta Verk är äldre än den till samma tjenst af Kam-

mar-Rätten utnämnde Kammar-skrifvaren Eltner; alltså pröfvar Kongl. Maj:t i nåder skäligen, att med ändring af det öfverklagade beslutet, förordna, det bör behörigt constitutorial för Kammar-skrifvaren Brandel på den ledige Revisorstjensten af Kammar-Rätten utfärdas; hvilket vederbörande &c. Datum ut supra.

Under Hans Kongl. Maj:ts
Vår Allernådige Konungs och Herres
frånvaro

Dess tillförordnade Regering

F. GYLLENBORG. LARS V. ENGESTRÖM.
C. LAGERBRING. A. F. SKJÖLDEBRAND.
M. G. DANCKVARDT.

Resol. uppå Kammar-skrifvaren Brandels besvär angående tillsättandet af en Revisors-tjenst i Kammar-Rätten.

Detta nådiga utslag införes icke för att deremot något påminna. Vi tro det vara lika välgrundadt, som skiljaktigt från en i flera embetsverk än Kammar-rätten veder-tagen mening. Denna mening, att lika många illa lönta tjenstemän böra finnas, som det finnes dåliga löner, och att ehvad man kan hinna att sköta flera tjenester eller icke, man dock måste heldre svälta och lätjas, än arbeta och må väl, har visst aldrig kunnat bringas i verklig utöfning, emedan den har ej mindre naturen, än statens fördel emot sig. Men man har, liksom man gör med befördringslagar i allmänhet, uprepat och använt denna lära vid vissa tjenliga tillfällen och när den funnits leda till det mål, dit man syftat. Dess andanrödjande är då förlust af en förevändning för godtycket; och det torde ej vara utan allt intresse att se, det denna förevändning försvunnit.

Det vore bättre, utan tyfvel, om antalet af tjenester, liksom af tjenstemän, minskades. Men för det man icke hunnit full-

komligheten, skall man väl icke med flit skilja sig ännu längre från hvad som bör vara.

Småsaker.

Följande skrift torde endast under denna rubrik förtjena plats, ehuru vi räkna saken, som den angår, för en ibland dem, hvilkas slutliga alltid viktiga utgång vi, enligt ett gifvet löfte, böra redovisa, när de komma till vår kunskap.

Till Stockholms Magistrat.

Om möjligt är, att hos den Högädle Magistraten vinna ändring i ett utslag, hvarigenom jag blifvit dömd såsom fuskare; så måste jag derom nu anhålla.

Jag är Gördelmakaregesäll och har företagit mig att arbeta för en fabriksidkare, som gifvit mig min nödtorftiga bergning för mitt arbete och använt det vid förfärdigande af speglar. Han har gifvit mig det vitsordet, att jag arbetat med skicklighet och smak; och förmodligen är det derföre, och för det lägre pris, hvarmed jag åtnöjt mig, som han hellre anlitat mig än någon af Gördelmakare-embetets embetsbröder. I sin mån har säkert det goda priset på mitt arbete verkat på priset af hans speglar, så att äfven hans afnämare, lika med honom, funnit sig belätne.

Det fordras ej mer, för att sätta skråandan i harnesk. Om många sådana arbetare som jag skulle fritt få öfva sina krafter; så skulle snart ingen skråvän mer kunna hålla sitt arbete i pris. Embetsbröderna, ja hela Embetet genom sina representanter, börja röra sig. Polisen anlitas, ransakar, förvisar. Embets- och Byggnings-Collegium gör det öfriga. Min patron, fabriksidkaren, invicklas i mitt öde. Vi skola begge plikta, säger Embets-Collegium, jag

såsom fuskare, han såsom den der begagnat sig af fuskare, då han sjelf är borgare, (ehuru icke borgare på spegel-tillverkning).

I början påstods det, att jag höll arbete till salu åt *gångande och kommande*, och att jag arbetade i *sammansättning* med andra. Derom bevistes ingen ting, utan straffdomen stannade vid tillvitelsen om vanligt fuskeri. Min patron hade ej bordt finna en sådan, som mig, att tillgå. Han hade bordt vara nödsakad att hålla sig till embetet och köpa dess arbete till ett pris, hvarmed embetsbröder kunnat vara belätne — en förhöjning, som det stod honom fritt att af den förbrukande allmänheten återtaga på sina speglar.

Rönet är intressant för våra fabrikanter. De hafva lefvat i den tron, att afsigten med fabriker ej skulle vara att låta skråembetena göra fabrikenas arbete. Tvertom hafva de inbillat sig, att de finge nyttja egna arbetare; och häri hafva de just trott fabriks-privilegierna ligga. De hafva störligen bedragit sig, i fall Embets-Collegium har rätt. Det består då inga egna arbetare. Skråarbete måste det vara, som tillverkas i våra fabriker — eller också har Embets-Collegium orätt. Alla fabriksarbetare äro fuskare, om de icke äga borgarebref och burskap — eller också har Embets-Collegium, Skråembetenas Collegium, uppenbarligen orätt. Min patron måste låta Snickarmästare göra sina spegelramar, måste låta Målaremästare förgylla dem, låta Gördelmakaremästare göra ornamenten till dem — eller också blifva alla hans speglar fuskeri — eller också har Embetenas Collegium orätt.

När man straffar fuskeri; brukas det ju också att konfiskera fuskarens tillverkningar. Hvarföre då, i fall man trott sig göra rätt, har man icke äfven tilltrott sig att ransaka min patrons spegelförråd och condempnera

allt, hvarpå fanns en bit, gjord af min profana hand?

Jag vore alltför lycklig, om dessa skäl skulle kunna verka ändring uti Embets-Collegii öfverklagade beslut, gifvet den 5 innevarande September, så att jag befriades från de mig ådömde böter och från förbudet att lifnära mig med mitt arbete. Visserligen skulle jag kunna ännu framdraga ett och annat skäl, tjenligt till mitt försvar, om jag trodde mig icke dermed misshaga den Högädle Magistraten. Men dessa skäl, giltiga äfven för den, som hvarken är gesäll eller fabriks-arbetare, skulle hämtas ur en Kongl. Kungörelse af den 6 April 1819, med hvilken jag vet att man icke är välkommen, emedan den stadgar en näringsfrihet, hvarom, till undvikande af förargelse, man icke på alla ställen bör tala, helst den svårligen kan dämpas på annat sätt, än att författningen derom glömes. Hjelper ingen ting annat till slut; så måste jag väl bereda mig på att låta höras de sträfva sanningar, som denna lag berättigar att säga emot skråväldets förfäktare och beskyddare, sedan detta välde, för så lång tid tillbaka, uphört att genom lag existera; men jag skall dröja härmed i det längsta.

Någon gång skall väl också rättelse vinnas uti det välbehag, Embets-Collegium nyttjat, att frantaga mig en stakmodell och låta den stå i sitt förvar, ända till dess Gördelmakaremästaren Herr Comstedt finner godt att vid vederbörlig domstol fullfölja sin skamlöshet att, utan allt skäl eller anledning, vilja tillegna sig denna modell, hvilken man genom police-betjenter låtit afhämta ur mitt hus. Collegium säger väl, att Herr Comstedt och jag också kunna härom i godo förlikas och modellen på detta sätt blifva hos Collegium tillgänglig. Men jag räknar denna utväg för detsamma, som ingen; ty den beror af Herr

Comstedts godtfionande. Att ej min rätt och min egendom får på detta sätt, med domstols begifvande, bero af andras välbehag, derom skulle jag våga anhålla, i fall jag kunde smickra mig att se min enfaldiga mening delad af den Högädle Magistraten.

Jag vet, huru litet anspråk jag kan hafva på medlidande med min belägenhet. Jag är en stackars gesäll och extra Slottsknekt, och mycket fattig, fastän mycket tidigt gift, saknande all möjlig utkomst genom annat än det arbete, hvori jag lyckats att förvärfva mig någon försvarlig färdighet. Men jag kan väl icke heller föreställa mig, att denna belägenhet skulle verka just till skada för min sak, i fall jag annars har rätt; ty det är billigt, att lagen med lika stränghet följes, när han skyddar den fattige och betryckte, som när han vänder sin förfärliga makt emot honom.

Stockholm den 23-Sept. 1820.

Petter Kihlberg.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Portugal. Inga underrättelser af nyare datum, än förra gången. I Porto tyckes man hafva begynt blifva något ängslig. Det hopp, som de nya auctoriteterna gifvit folket, att underrättelse om regeringens i Lissabon biträde till den nya sakernas ordning snart skulle inträffa, har ej velat upfyllas ännu (d. 2 Sept.). Ja, man vet af andra underrättelser, att nämnde dag ännu ingen förändring förefallit i hufvudstaden. Grefve Amaranthe har verkligen en ganska betydlig styrka i Chaves och hans contra-proclamation har blifvit anslagen i Penafiel. Det mest oroande är, att tidningarne begynt uphetsa folket emot Engelmännerna. Nyheter från Porto af d. 3 innehålla, att man ville veta, att Lissabons förnämsta invånare ogärna sågo högsta magten i händerna på den nya Juntan i Porto, och att detta äfven vore orsaken, hvarföre L. icke följde P:s exempel. Grefve Amaranthe (broder till den nya Juntans President) ha-

de sammandragit sina trupper och var i förbund med cheferna för de öfriga corpser, som icke förklarar sig för constitutionen. D. 3 upbröto alla trupper i Porto och tågade mot Lissabon.

Tidningen *Diario* innehåller det utmärkt vackra manifestet till nationen och en berättelse om händelserna d. 24. I spektakelhuset hade folket ropat: "lefve Cabreira, lefve Sepulveda, lefve den käcka Gil, lefve hjelten Silveira! lefve våra grannar de odödliga Spaniorerna, som gifvit oss och världen en estersyn!" Då höjde regeringspresidenten sin röst och öppnade följande vivatrop, som uprepades med obeskriflig enthusiasm från alla håll: "lefve Konungen, lefve Portugiserne, lefve Porto's invånare och garnison, lefve den ädelmodiga Engelska nationen, af hvilken vi fått så välkomna välgärningar, dem vi ärligt skola vedergrälla, så mycket af oss beror!"

Marskalken Pamplona hade tågat mot Porto med en stark trupp; men då underrättelsen om hvad som där skett mötte honom i Aveiro, lmnade hans soldater honom till större delen och begåfvo sig till Porto. — Underrättelser om Lissabons öfvergång till det constitutionella systemet och blodbad dervid hafva kommit i Spanska tidningar, men äro säkert förhastade. Säkrare synes den, att General Saldanha, chef för constitutionella arméen, var i full marche mot Lissabon, men att regeringen sändt honom en corps till mötes. Man trodde, att regeringen underhandlade, och att blott två dess ledamöter skulle begifva sig till Rio Janeiro.

Från Lissabon berättas, att en revolution utbrustit i Bahia.

Öfver Bayonne berättas, att alla underrättelser däri öfverensstämma, att revolutionen i Portugal blifvit allmänt och inom några dagar fullbordad; att garnisonen i Almeida var den första, som förklarade sig; att garnisonen i Elvas sändt deputerade till Spanska commendanten i Badajoz, för att fraternisera med honom; att man ingen ting visst vet om Lissabon; att ett parti är för söndring från Brasilien.

Neapel. I Messina har man uptäckt en complot af några af Palermitanerna köpta anhängare, (20 kuskar och några adelsmän) som skulle antända staden i alla fyra hörnen. En mängd är misslänt och arresterad. D. 12 Aug. förstördes Caltanissetta (af hvem, det är icka uplyst). Följande dagen flydde resten af besättningen ur den brinnande staden och begärde att blifva emottagen i Castrogiovanni, som dock bibehållit sig för oaf-

hängigheten och afviste dem. — En från Messina utsänd kunnskapare, som skulle utforska tänkesättet omkring Palermo, har dock berättat, att orolighetsandan där svalnat. De där fängna Neapolitanska soldater höllos ännu inspärrade; men de Sicilianske hade blifvit frifigne och tvungne att gå i Giuntans tjänst. Bausans escadre hade tagit ett Palermitanskt fart g med en dyrbar laddning af vapen. — Gen. Fl. Pepe har återkommit till Neapel, för att utverka förstärkning, och återgår till Sicilien med 6000 man nya trupper. Giuntan å sin sida rustar och uptager lån. Hvem som söker en militärgrad, måste lemna en mot graden svarande mängd af münaderingar. Kuskarne hafva fått bifall på en ansökan att företrädesvis blifva antagna vid ett hästregimente, som uprättas. Från alla städer och byar omkring komma deputerade, som tillbjuda folk, pennningar och proviant (Detta berättas nemligen från Palermo). — Girgenti har förklarat sig för oafhängigheten. De der befintliga Palermitaner bedrefvo spelet. Gula färgen insattes i cocarden genast vid underrättelsen om Spanska constitutionens antagande i Neapel; regeringen afböjde det och lät patrouillera; folket nekade att betala utlagorna. Då förklarade sig militär-befälhafvaren för folket och lemnade det vapen. Så snart underrättelsen om händelserna i Palermo ankommit, upbrände folket offentligen Furst Scalettas depecher och Intendenten (Marchese Palermo's) befallningar. Den sistnämnde tillsatte ett säkerhetsutskott, som förordnade, att alla främlingar (äfvén således Palermilaner) skulle aflägsna sig. Desse protesterade och aftalte med folket, som på en bestämd stund på alla platser ropade: "viva l'indipendenza!" Magistraten å sin sida tillsatte ett säkerhetsutskott, och Intendenten blef inspärrad i ett kloster och hans husgeråd upbrändt, tillika med embetets arkiv.

Från Messina föres en mot Palermo bitter ton. "Vi hafva fått," heter det, "förstärkning och vänt ännu mer. Palermo gör starka rustningar; men om det fortfar i sin halsstarrighet, kunde det ädruka sig fördöelse." Öfver Wien berättas, att Giuntan i Palermo har svårt att få något Borgaregarde organiseradt, emedan handverkarne hädre taga tjänst vid linietrupparna, där de få begå excesser; att de formera sig i regimenter och välja sina officerare; att flera orter (bland dem Girgenti) förenat sig med Palermo; att expeditioner derifrån utsändas; att Trapani belägras och att vattenledningarna till staden redan äro afskurna; att sundhetsauctoriteterna och postgången äro återställda i Pa-

lermo; men att i öfrigt där herskar fullkomlig anarki.

En nu, i samma form som *Minerve Française*, i Neapel utkommande tidning, *Minerva Napolitana* anställer betraktelser öfver Neapels förhållanden till främmande magter, i synnerhet Österrike. "Cariatid" heter det, hade återkommit från Wien, och Ministrarnas tystnad tillkännagifver att beskickningens utgång icke varit efter önskan. Ruffo, upstundig mot sin regerings befallningar, synes icke blott hafva biträdt honom utan ock varit honom linderlig. Hert, af S. Gallo bereder sig att resa till Wien (Man ser, att dessa reflexioner äro tämligen gamla). Denna diplomat är väl känd af Österrikska hofvet, som valde honom till sin fullmäktig vid friden i Campo formio. En annan utomordentlig beskickning är Furst Cimitiles till Ryska Kejsaren, hvilken, såsom bekant, kallt uptog händelserna i Spanien sistl. Mars, men förut på Riksdagen i Warschau uttalade de liberalaste ord, som någonsin flutit ur en monarks mun. (Huru Cimitile blef emottagen eller, rättare, icke emottagen, uplysa sednare underrättelser, som innehålla, att han vändt tillbaka i Klagenfurt). Alla medborgareklasser hafva fast beslutit att försvara sina rättigheter mot hvarje anfall. — Samma tidskrift innehåller på ett annat ställe: En bland de första handlingar af den nya regeringen, och oemotsägeligen den af behofvet mest påkallade, var afskaffandet af ordet *Police*. Denna i Frankrike upkomna anstalt var införd här, såsom nödig till brottsförkommande, men blef snart missbrukad till det gränslösa tyranni."

Det fordna klostret S. Sebastianos kyrka är bestämd till parlamentets sessionsrum för i år,

Öfra Italien. Äfvén i Piemont vacklar lugnet ganska mycket; man hoppas dock det bästa af Österrikska truppernes ankomst till Italien. Florenz är man lagn och nöjer sig med att tadla de steg, som granstaterna taga till lugnets upprättbällande. Franska Tidningar berättas om ett Österrikskt läger af 80,000 män, som skall uprättas under Turins murar. I Sardinska staterna har oförmodadt kommit att cirkulera en mängd exemplar af följande address af Piemonteserna till Konungen: "Europas alla Nationer njuta redan, eller blicka med fröjd emot en constitutionel regering. De Furstar, som vägra att uppfylla denna sitt folks önskan, handla icke klokt. Efter Spaniens herrliga pånyttfödelse skåda äfvén Piemonteserne med barnslig tillförsigt emot E. M:s beslut. De sätta sin tillit till denna vishet, hvilken i det

Kongl. Rådet alltid förde ordet. Men händelserna driva oss att påskynda. Förändringarne i Neapel beröra oss på för nära håll. Neapolitanerne äro Italianare likasom vi. Deras revolution har blifvit en slägt-angelägenhet. Italiens Furstar kunna ej längre vackla i sitt beslut; E. M. aldraminst. Genua är i rörelse. Det återfordrar de rättigheter, som blifvit beviljade, men straxt derpå frånryckte. Savoyen och Grefskapet Nizza gränsar för nära till Frankrike, att icke Frihetens luft skulle intränga derifrån. En constitution skulle med starka band förena de skilda folkslagen. Utan en sådan kan E. M:s krona icke vara trygg. E. M. känner vår tillgifvenhet för Dess dynasti och höga person, vet, det vi icke sika efter förändringar, och tror oss säkert stämda att lefva i lugn under lagarne; men dessa lagar äro i största förvirring; de omstöpas och öfverträdas dagligen efter några människors nyck. E. M. bedrages; Domstolarnes långsamt bedröfvar oss, rättvisans vrängning förbittrar oss. Det öfverdrifna antalet af Police-embetsmän kunna vi svårigen fördraga. En massa af pålagor trycker oss till jorden och den tankan, att de kunna ännu mera ökas, står ej att uthärda. Piemontesarne bedja sin Konung betänka, att man någon gång måste gifva efter för tiden och folkets önsknningar. Om det finnes en enda Piemontes, som kunde råda E. M. att förena sig med Österrikarne och i de närvarande svåra omständigheter, i hvilka Italien befinner sig, betjena sig af deras hjälp; så skulle denne vara skyldig till högförräderi mot Italien. Vi äro icke i stånd att af E. M. begära en constitution, som skulle nedsätta konungliga magten. Denna magt är lika nödvändig för folkens lycka och lugn, men Piemontesarne skola utan ett parlament icke tro sig äga constitution, ej eller ett parlament, om de naturlige skyddarne af det allmänna bästa, landets trogna deputerade, der icke hafva säte. Utan tryckfrihet skola de icke tro sig äga en constitution, med afseende likväl på aktning för religion och borgerligt samhälle. Personliga friheten, oafhængigheten, måste tryggas. Ministrarne måste veta, att parlamentet skall döma deras handlingar. Hvarje medborgare måste hafva lika anspråk på civila och militäriska ämbeten. — De nalkas de dagar som skola göra E. M:s faderliga hjerta lyckligt. Mätte E. M. följa sitt hjerta. Vi äro edra barn, Nädigaste Herre. E. M. skall finna oss alla samlade omkring lagstiftarens thron; med en stämman skall ropet återskalla i hela landet; och våra bröder i Genua, Savojien och Nizza skola instämma: "kär-

lek och beskydd för Savojiska dynastien, vänskap mot alla Italianare och En constitution! — Och hvad hafva vi då att frukta? Att Österrike öfvererar vårt älskade och herrliga fädernesland? Österrike vet nog, att Italien icke mer är uti sin bärndom."

Den helige Fadren skall vara på vägen till Wien, där ett palats inredes för honom. — Vid slutet af förl. månad hade Österrikiska arméens avantgarde redan passerat Mailand.

Spanien. Allmänheten är i den djupaste bestörtning öfver hvad som hänt Riego. D. 31 Aug. blef han högst nådigt emottagen af Konungen; folket trängdes på gatorna, för att se honom och om aftonen höll han i theaterhuset ett tal, om sina tänkesätts renhet, hvilket väckte utomordentligt bifall. D. 3 Sept. höll han sitt triumflåg genom staden och en lysande måttid gafs honom af många förnämna och de patriotiska klubbarnas medlemmar. Med ett ord, han ärades så, som förut Arco Agüero och Quiroga. Rykte gick d. 5, att han skulle blifva Krigs-Minister. Men — af d. 7 berättas, att han blifvit förklarad förlustig sitt öfverbefäl i Galicien och förvisad till Oviedo, likasom Gouverneuren i hufvudstaden, Velasco, och alla hufvudmännerna för klubben Fontana de Oro. Hvemsom befallt detta allt, innehålla tidningarna icke. Orsaken till hans förvisning tros vara hans stora popularitet, den entusiasm, hyarmed den blifvit emottagen af folket, och en till hans ära författad sång, däri regeringen icke artigt behandlas. Han begärde och fick en escorte af 20 man till sin personliga säkerhet; och han tros hafva rest till Andalusien, i stället för Oviedo. — Han hade till Cortes ingifvit två föreställningar; den ena, angående hans tjänster, förvistes till Utskottet för national-beföringarna; i afseende på den andra, som rörde regeringens orättvisa mot honom, beslöts, efter en ganska stormande debatt, att gå till ordningen för dagen. — Det utspriddes d. 7, att på eftermiddagen skulle göras anstalt till förkunnande af väsentliga ändringar, dem Cortes vidtagit i trenne af constitutionens artiklar. Man var icke utan en synnerlig oro och befallning gafs, att 12,000 man beständigt skulle vara under vapen i hufvudstaden.

Finance-Utskottet har funnit, att Holländska skulden borde skiljas från den ordentliga inrikes statsskulden, och att, om hon icke genast afbetalas, såsom creditorerne önska, räntorna dock ordentligt erläggas med 5 1/2 procent, såsom först var bestämt. — Hos Cortes har Dep. Zapata föreslagit, att de åtta år, efter hvilka constitutionen bör revideras,

skola räknas från d. 9 sisl. Junii, då Kouungen aflade eden inför Cortes.

Gula febern har begynt visa sig i Cadiz, Xeres de la Frontera m. fl. orter.

England. Två Fregatter hafva afgått från Portsmouth till Lissabon, som det tros, för att hemta de Engelsmän, hvilka skulle hafva lust att lemna sistnämnde stad.

"Den beklagansvärda rättegången mot Drottningen (så yttrar sig en tidning), är tyvärr ännu icke slutad. Ingen upmärksam människa kan det undfalla, att Engelska folket förlorat i renhet och sedlighet, sedan den begyntes. De gröfsta oanständigheter framställes offentligt, och denna smittas förderliga verkan på privatlivet kan ej beräknas. De släkten, som ännu icke äro födda, skola en dag hafva orsak att se tillbaka på denna tidpunkt. Vår största tröst är, att den verkliga dygdiga delen af quinnokönet skyr den aldraminsta beröring med denna styggelse och afsäger sig ända till kännedomen af det ovärdiga, som så naket framställes." — I Paris gömer man avisorna för sina döttrar, i afseende på Engelska Drottningens process. — Där utkommer en bok, under namn af Hvita påsen, innehållande bref från mer än trefio personer i England, Tyskland, Italien o. s. v., under Eng. Drottningens resor.

Angående Hennes process är nu fullkomligt tyst, sedan öfverhuset ajournerade sig.

Frankrike. Inga nyheter af vigt. Arresteringarne fortfara, äfvensom dueller af politiska anledningar.

Marskalkarne Kellerman (Hert. af Valmy) och Lefebvre (Hert. af Dantzig) äro aflidne.

Ryssland. Såsom grundsats skall vårt kabinett hafva antagit, att ingen Europeisk stat bör blanda sig i en annan stats inre angelägenheter, hvilka endast kunna blifva föremål för en allmän Europeisk congress.

Amerika. Columbiska folket synes icke hafva den ringaste böjelse för undergifvenhet under Spanien, utan fast mer en öfvervinnelig ifver för sitt oberoende. Republikens rustningar äro verkligen colossala och hatet mot Morillos grymheter vill icke minskas. Den officer, som han sände till Cumana, förvånades att finna Republikens tillstånd och folkets tänkesätt i fullkomlig motsats mot hvad han väntat.

Stockholm. Kongl. Maj:s har, under d. 7 sist förlidne månad, till Dess och Rikets Krigs-Collegium aflåtit en nådig skrifvelse af följande innehåll: "Sedan Wi i nåder anbefallt Eder att i underd. upplysa såväl hvarför de i sisl. Mars månad från Christianstad till Westmanlands och Dal-Regementerna för deras Beväring-manskap afgångne gevärs transporter icke skett tidigare och under vinterföret eller sjöledes, som ock hvarför dessa Reg:ters Beväring-manskap ej kunnat från närmare belägna förråd med gevär förses, hafven J, uti Skrifvelse af den 14 nästl. Augusti underd. tillkännagifvit, att då, till följd af Wår under den 30 Mars 1819 gifna Nådiga Befallning, både Factorier och Gevärs-reparations-verkstäderna till samma års slut varit fullt sysselsatte med isländsättande af de gevär, som till krigsbruk i förråden borde upläggas och hvartill i synnerhet de Engelska gevären ansetts tjenlige, hvilka till en stor del varit utlemnade till Beväring-manskapets exercie i Rikets Norra provincer och i förberörde afseende blifvit till reparations-orterna afhemtade, har reparationen af de äldre i förråden varande för nämnde manskap i de förras ställe utsedde gevär icke kunnat företagas, förrän vid innevarande års början, då afsändningen deraf skall, så mycket möjligt varit, från de Reg:terna närmast belägna förråd hafva blifvit besörjd på det sätt, att de omkring Götheborg förlagda Reg:ters Beväring-manskap erhållit sina gevär från dervarande Förråd, och Husqvarns-Factory, samt de nordligaste från Stockholms förråd; hvarest ingen annan utväg gifvits, än att från Christianstad låta afgå de gevär, som borde tilldelas Westmanlands och Dal Reg:ternas Beväring-manskap, helst någon tillförlitlig beräkning icke kunnat göras att från Carl Gustafs Stads-Gevärs-Factory få detta behof upfyllt, hvartill ej heller någon sjölägenhet så tidigt på året kunnat erhållas, att transporterne till den tid, då gevären å mötes- och exercitieplatserne borde manskapet tillhandahållas, kunde vara framkomne.

Detta hafve Wi i nåder låtit Oss föredragas och vilje med anledning deraf gifva Eder tillkänna, att, som det Eder tillhört att förutse behofvet af Gevärs-persedlar för ifrågavarande Beväring-manskap, J alltså bordt vidtaga sådana anstalter, att den långväga transporten deraf antingen kunnat undvikas, eller, i vidrigt fall, på vinterföre verkställas."

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 5 October.

Sine ira, studio et metu.

Något om Domaremakten.

Lagarne måste regera. Deras värde är statens ändamål. All makt i staten måste vara ett medel härtill.

Lika gammal med lagarne är den anmärkningen, att dessa äro lättare stiftade än verkställda. Sjelfva den makt, som skall stifta lagen, är ej svårare att sammansätta till en äkta organ af allmänna viljan, än det är att finna, huru den makt bör organiseras, hvilken, utan att sätta sin eller någon annans vilja i lagarnes ställe, må kunna bringa dem i verkställighet.

Stifta lag är att uttrycka folkets vilja, sådan den i närvarande ögonblick finnes, vara folkets organ, bemöda sig endast att känna dess önsknings och behof. Så fort folkets vilja verkligen yttrar sig, måste den derföre oundvikligen följas af lagförändringar. Döma är att lika litet rådfråga folkets som någon annans vilja. Det är att säga, icke hvad folket nu önskar och skulle vilja befalla, utan huru det redan har befallt, och huru den, som rättade sig efter folkets då yttrade vilja, måste för de gerningar, han då gjort, vara trygg under denna beskrifna vilja, äfven emot den, som nu råder hos folket.

Huru skall en makt i staten, som får detta uppdrag, kunna blifva nog sjelfständig för sitt ändamål, utan att blifva det för

mycket för statens bestånd, utan att träda alldeles ur staten, uphäfva sig öfver den, upsluka all annan makt? Man fattar illa höjden af domaremakten bestämmande, i fall man tror svaret härpå vara gifvet å de utvåggar, man vanligen tillgripit, för att framställa en skugga af en sådan makt. Fråga är ej blott att slita alla enskilda tvister. Sjelfva de styrande å ena sidan, och folkets ombud å den andra, måste kunna uppträda såsom parter inför en domaremakt och finna den sjelfständig, om hon skall förtjena detta namn. Då först kan den bevisa sig trygg emot all möjlig inflytelse.

Man talar ej här om de lägre instanserna, hvilkas laglydnad kan uttvingas. Man talar om den ansvarslösa högsta instance, som skall utkräfva alla andras ansvarighet. Det är först der, som den verkliga makten ligger. På ingen plats sitter Konungen i högre glans, och på intet ställe äger Han verkliga bisittare, mer än i sin Domstol. Och likväl får denna makt icke innehäfva en egen makt, icke yttra en vilja. Lagens vilja skall den endast utsäga — aldrig låta tvinga sig, och aldrig handla såsom fri — handla med en myndighet, som ej af någon kan återhållas, och likväl aldrig uphäfva sig till en myndighet.

Från folket måste denna, liksom all annan makt utgå. Folket i utöfning af dess olika förmögenheter skall föreställas

af hvarje laglig samfundsmakt. Lagstiftningen är folkets omsorg om sina fördelar. Den erkänner ingen högre regel, än allmänt väl. Domaremakten är folkets förnuft. Såsom domare måste folket veta att äfven försaka sina fördelar för sin värdighet, för att gifva helgd åt sina löften, för att trygga sin frihet mot sina egna passioner. — Vi skola försöka att uttänka sättet, huru detta folkets förnuft må kunna göras verksamt.

Vi våra grundlagar röjer sig, att man känt både behovet af en sjelfständig domaremakt och vådan af den sjelfmyndighet, densamma kunde få genom fullkomlig isolering från folket och styrelsen och från folkets kontrollerande opinion. Men man har icke uplöst knuten; man har afskurit den. Man har sökt en domaremakt, men icke utredt för sig, hvad den betyder, såsom *makt*. Man har trott den vara funnen, då man funnit domstolar, hvilkas ledamöter ej kunna afsättas eller straffas anorlunda, än efter laga ransakning och dom; och man har sökt dölja för sig, att till åstadkommande af sådan ransakning och dom fordras till slut någonstädes domare, uphöjde öfver en lika medfart och, hvad som är ännu mer nödvändigt, uphöjde öfver all våda af deras godtycke, som skola dömas. Hos en Riksrätt utan sjelfständighet ligger den verkliga *makt*, som skall trygga våra domares berömda sjelfständighet och våra lagar mot all kränkning af deras godtycke.

Sedan man på detta sätt sört för domaremakts oafhängighet; har man funnit, att den skulle blifva nog mycket vådlig för friheten, och trott sig böra gifva henne en motvigt i folkets opinion. Denna skall likväl icke verka på sjelfva *domaremakten*, på denna sista instance, hvilken, med all sin ansvarighet och sitt oberoende

af folket, dock är så beroende. Det är Konungens Högsta Domstol, denna i rang och vigt verkligen *högsta* instance, som man velat ålägga att lyssna till folkets röst. Skada blott, att man hvarken satt folket i tillfälle att låta höra sin röst, eller domstolens ledamöter i frihet att lyssna.

A ena sidan måste dessa beklagansvärde embetsmän outhärligt hafva för sin tanke *Opinions-nämnden*, mäktig att, på sanna eller falska anledningar, aflägsna dem från deras platser, väl utan uttrycklig värdia, men såsom de der icke gjort sig förtjente att i sitt viktiga kall bibehållas — å den andra bjuder ej blott samvetet att man lyda Gud än människor, utan det kunde äfven hända, att den makt, som har i sin hand alla deras öden, hvilka göra pluraliteten i Riksrätten, sökte framtvinga samma mannamän, som någon gång kunde blifva en följd af fruktan för *Opinions-nämnden*. Sådan är Högsta Domstolens sjelfständighet och sådant dess förhållande till folkets opinion, yttrad genom ett utskott, hvars egenskap af folkets organ ej torde blifva mera vitsordad, då det fördömer, än då det gillar.

En folks-opinion låter icke concentrera sig. Dess naturliga organ kan ej blifva ett utskott af folk-representationen, en *Opinions-nämnd*. Hvar enskild persons gån af aktning, när hans eget interesse tvingar honom att gifva den oskrymtad, är oändligt tillförlitligare yttring af opinionen än någon nämnd, som, blottad på all värdledning af dylika enskilda yttringar, måste taga sin öfvertygelse, man vet icke hvadan från; och dock är här fråga icke blott om bedömande af en ledamots åtgärd i en viss sak, utan om hans afsättande för alltid ett afsättande, hvars skymflighet ingalunda minskas deraf, att det sker utan dom med en viss skonsamhet.

Då opinionen en gång blir den makt, som styrer världen; skall hon icke göra sig gällande genom grymhet och hårda exempel. Hvad som gör sådant, är en annan makt än opinionen, hvars verkningar måste vara fria från all misstänka om ensidighet. Vi kunna ej föreställa oss en opinion, som yttrar sig genom straffdomar. Hon är en andekraft. Så snart hon skapar sig i form och nyttjar jordiska vapen, förvandlas hennes väsende.

Anstalter till bildande af ett allmänt omdöme blifva aldrig annat än anstalter till allmänna omdömet missledande. En domare, som utsättes för verkan häraf, är mest af alla att beklaga. Ingen allmän upmärksamhet räcker, att följa enskilda rättegångar — hvilket allmänt omdöme skall då göra domaren rättvisa? När de, som icke känna grunderne för hans domar, ej dess mindre måste döma, huru rättsinnig och uplyst han är, måste de förmodligen öfverlemna sig åt rykten och prat, som hafva sitt första ursprung från parterna, hvilka blifvit dömda. Ju längre detta prat hunnit från detta ursprung, desto sämre har det på vägen blifvit — och man finner, huru rent det kan hafva utgått från sjelfva ursprunget. Tryckta rättegångs-handlingar, den enda goda utvägen, utkomma sällan, och ännu mera sällan äro de nog märkvärdiga eller intressanta, för att blifva så mycket lästa, att derigenom upkommer någon allmän opinion. Rätt många af dem kan man icke hinna enkom studera, från den stund, man är invald i opinionsnämnden, tilldess man ger sin röst.

Hvem som kan få en rättegång — och det är rätt många — kan väl vara lika litet nysliken, som hvar och en annan, att veta, huru den är sinnad, af hvilken han skall blifva dömd, i fall det icke gagnar honom att veta det. Han kan då, om små-

delsen uphäfver sig mot någon af dessa män, hvilka kunna blifva hans domare, lika lättsinnigt som hela hopen följa med smädelsens ström och bidra att göra den till allmän opinion, utan all undersökning om dess grund och utan allt återhåll af tanka och förnuft. Men vet han, att det någon gång kan gagna honom sjelf, att han skaffar sig verklig uplysning om den mannens offentliga karakter, som han talar; så är det troligt, att hans lättsinnighet minskas och att han bjuder till att vara rättvis. Mindre skrik och mera undersökning öfver våra domstolars åtgärder skulle då blifva frukten af ett sådant allmänt intresse för en sann kunskap om domares karakterer. I samma mån skulle man af dem kunna begära större aktning för allmänna omdömet.

Den enskilda fördelen är då utvägen att väcka detta allmänna intresse; denna större samvetsgrannhet i omdömen öfver domare, denna större aktning af dem för folkets tänkesätt. Frågan är nu: hvilken enskild fördel skall det blifva, som man kan hämta från bekantskapen med sina domares karakterer? — Vi kunna icke tänka oss den, så länge parter ej hafva en rättighet antingen att välja sina domare, eller att utesluta någon ibland dem. En part, som tror sig hafva rätt, kan ej till domare önska sig andra, än de redligaste och mest uplysta. Den, som tviflar om sin rätt, önskar visserligen icke att heldre lämna den i onda än goda händer. Endast den, som vet sig hafva orätt, skulle kunna önska det; men äfven han skall, i de flesta fall, frukta att göra det. Man litar icke gerna på den, som kan vinnas; ty vederparten kan också vinna honom.

Låta parter välja sina domare har därför varit lagstiftningens första tanke. Denna tanke torde innehålla den yttersta

möjligheten af en domaremak, som kan vara sjelfständig, utan att vara vådlig. Vi tro icke, att den första enkelheten nu mera är användbar eller kan bibehållas, annorlunda än som svenska lagen har den, då det stadgas, att parter, när de derom samsas, äga utse *gode män* och utfästa sig att nöjas åt deras slut. Denna utväg har lagen bordt godkänna och åtaga sig att hålla i helgd skiljesmännens domar. Mera har lagen icke kunnat göra. Allmän uplysning har icke med jemna steg följt samhällets utbildning, och än mindre har den derigenom allt mer sig invicklande lagstiftning kunnat följas af allmän lagkunskap. Här af har måst upkomma brist på uplyste och lagkunnige skiljesmän för alla särskilda tvister. Man har varit nödsakad att införa en corps af domare, som skulle göra lagkunskapen till sitt yrke. Om uplysningens tillväxt kan återföra lagarne till enkelhet, så skulle det icke vara omöjligt att återkomma till det gamla och sätta jurymän till domare i alla saker. Till dess måste domarebefattningen fortfara att vara ett särskildt yrke, lagfarenheten ett särskildt studium; och utvägen för parter att låta sina domare bero af sitt val kan ej blifva någon annan, än att hvardera parten får utsluta någon ibland dem.

Häri genom skulle ingen part återvinna den i gamla lagstiftningen åsyftade naturliga rättigheten att, till hålften med sin motståndare, inkalla till domare de personer, han helst ville. Men han måste trosta sig häröfver vid den tanken, att en rättegång nu är en medborglig angelägenhet, mer än forntidens rättegångar det voro. Hvar och en måste nu i allt gifvas mera åt det allmänna, än som fordom behöfdes. Dessa af staten tillsatta domare, åt hvilka man nödgas öfverlemna sin sak, utbildas och kvarhållas vid sin bestämelse derigenom,

att hvarje part bland dem utmärker en eller flera, af hvilka han vill eller icke vill dömas. Derpå vinner rättvisan i så många andra rättegångar, att ingen enskild må vägra att idertill i sin mån bidraga. Hvad allmänhetens ögon här se, är till örlitigare, än hvad allmänhetens öron hört skrikas af lätt sinniga, som ej vårdat underrätta sig. Den opinion, som utvoteringarne bilda, blir rättvis; att förakta den, blir omöjligt.

Vi skulle tro det vara tillräckligt, om en ledamot finge af hvardera parten utvoteras. Ingen part borde vara skyldig att begagna denna rättighet; om han ej ville. Det vore, besynnerligt, om icke detta skulle hos domare väcka nit för deras pligter. Att aldrig blifva af någon part utvoterad, kunde ingen vänta sig. Men att ofta blifva det, eller alltid blifva det af dem, som hade häft, skulle vara en utmärkning, som man i längden icke gerna kunde uthärda. — Den, som blefve på detta sätt utmärkt, skulle blifva en varnagel för andra. Hvem som ägde förtroende, skulle nödgas spänna sina krafter, för att behålla det. Hvila på sina lagrar skulle icke blifva någons anspråk. Vaka och arbeta för sin reputation, eller ock uphöra att vara domare — aldrig förbärda sig i ensidiga begrepp, aldrig trolsa förnuftet, för att icke låta rätta sig — så dan blefve då ordningen för dagen.

Det behöfver icke påminnas, att fråga ej kan vara om sådana Under-domstolar der icke fem lagarna ledamöter finnas, som äga säte och stämma. Också skulle vi tro det vara nog, om förslaget vildrages vid Öfver-rätterna och Konungens Högsta Domstol. Att tillhålla de lägre instanserna till deras pligter, bör vara lätt, endast lagskipningen blir allvarlig hos de högre, som skola döma öfver de andras fel. —

Och genom detta lätta medel, denna obetydliga förändring i vårt rättegångssätt,

för hvilken till och med torde vara öfverflödigt att här detaljera de reglementariska föreskrifterna, skulle hela Domareväsendet få ett nytt lif, Domstolarnes sjelfständighet blifva fullkomlig, och aldrig vådlig — och, hvad som mest är att värdera, Konungens Högsta Domstol kunna göras svarande mot sitt namn.

Ty Opinionsnämnd och Riksrätt blefve öfverflödiga. En Domstol, som dömer den högste Embetsman för embetsfel och den eländigaste tiggare, och ej kan förhäfva sig öfver ett prof af någonderas aktning eller missaktning, blir säkert aldrig vådlig för friheten. Den måste blifva den äkta popularitetens plantskola, utan att kunna förlora den sjelfständighet, som är en oundviklig följd af den verkliga högsta, d. v. s. den ansvarsfria domsrätten.

Här borde då anklagelserna mot Konungens rådgifvare för embetsfel utföras. Rikets Ständers Constitutions-utskott skulle, hvarje gång det förordnade en sådan anklagelse, lika med hvarje annan part, utvotera en ledamot i Högsta Domstolen, eller ock förklara, att utvotering ansåges öfverflödigt. Den anklagade skulle likaledes begagna eller afsäga sig utvoteringsrätten.

Borde Konungen kunna presidera vid tillfälle af en sådan anklagelse? — Helt säkert — just för att visa, det man aldrig menar Konungen, när man anklagar ministern. Att på detta sätt, under nationens ögon, ställas till ansvar inför sin Konung, hvars förtroende man beskyldes att hafva missbrukat, vore för den brottslige ingen tröst; och andra, som sett detta skådespel, skulle, i fall de såsom ministrar någon gång komme att tala inför Konungen, kunna ständigt påminna sig, huru olika det var att se ministern talande till Konungen inför Dess Högsta Domstol. — Eller fruktar man väl, att Konungen skulle kunna im-

ponera på Domstolens Ledamöter? — O! J som ej begripen annat än imponera och bäfva! Hvar skolen J då finna Ministrar, som aldrig bäfva att säga sin mening och misshaga sin Herre, af hvars minsta vink deras öde beror — då deremot Högsta Domstolens öde komme att bero af ingen?

Men *det* skulle vara skillnaden, att vid anklagelser emot ministrar skulle Domstolen sitta på Rikssalen eller stora Ridarhus-salen för öppna dörrar. Dock vi hoppas, att någon gång offentligheten icke mer blir en afvikelse från allmän regel vid våra Domstolar.

Med undantag af de fall, då ministrar skulle anklagas, och således utvotering skedde hos Constitutions-utskottet, borde den, när parterne derom åsämdes, kunna ske med slutna sedlar. Den part, som ej ville utvotera någon, skrefve ingen ting i sin sedel. — Någon gång kunde parterne vara flere än Domstolens alla tjenstgörande ledamöter, och ofta flere än två. I alla sådana händelser skulle parterne sig imellan lotta om utvoteringsrätten, så att endast två behölle den. Uti intet mål borde sitta mindre än fem ledamöter, så att efter utvoteringen minst tre kvarblefve, hvilka då borde utgöra domfört antal i mål af hvad beskaffenhet som helst — undantagna blott anklagelser mot ministrar, der Högsta Domstolen borde mangrant vara tjenstgörande, utom de utvoterade ledamöterna och sådana, som hade laga förfall.

(Forts. c. a. g.)

Till Herr John Halls Domare, från en läsare af Allmänna Journalen.

Mina Herrar! J hafven misshandlat Syslomännen i Herr Halls bo — eller ock har Allmänna Journalen orätt. Skynden att

rättfärdiga Er, om Jej viljen låta folket tro, att J upträdt mera grymme och arbiträre än någon Commission. Besinnen den stora "upoffringen af statens eller partens medel, "större än någon rättegång i Sverige hittills "kostat." Menen J, att denna blifvit enkom gjord, för att få Er så grymma och godtyckliga? Begripen J ej, att man för så mycket medel vill se någon ting annat, än en tillökning i den skandal, som denna ryktbara rättegång så länge vållat? Har det aldrig fallit Er in, att Herr Hall skulle i evighet blifvit lemnad åt sig sjelf, i fall man icke af understöden till honom för rättegångens utförande väntat sig annat, än hans uplyftande ur eländets djup och deras fällande, som han så djerft beskyllat? Sen då förklaringen häröfver i dessa betydelsefulla ord af Brefskrifvaren i Allmänna Journalen.

Hvad ären J väl, mina Herrar, om man vågar fråga Er? Ägen J "samhällets "förtroende för utmärkt skicklighet och be- "pröfvad integritet?" Huru obetydliga måtte icke edra personer och edra karakterer vara, då man vågar framkasta emot Er en sådan fråga! Hvad stöd ägen J väl, jag vill icke säga af medborglig aktning, men af en allmänt skyddande lag, då man börjar med att så utmärka Er, innan man ännu ens lagt under allmänhetens ögon den dom, för hvilken man häcklar Er?

Ägen J väl de "förbindelser af embeten, "företräden på uphöjda platser, husliga för- "hållanden och egendoms-förmögenhet, som "göra redovisningen för åtgärder särdeles "viktig?" I det föraktade tillstånd, der jag finner Er, der man leker icke blott med er skicklighet, utan er integritet, hvad kunnen J väl äga, som vore dyrbart för Er att förlora, då J saknen denna uphöjning och egendomsförmögenhet, genom hvilka J borden vara vederhäftige till uprättelse

för allt det onda, J gjort? J, som kan- hända inbillen Er att äga ett obefläckadt namn, ett aldrig förr förverkadt anspråk på medborglig aktning, veten J väl, om J lefven i ett samhälle, der detta betyder mer, än uphöjning och egendoms-förmögenhet? Hafven J ett ögonblick kunnat glömma er ringhet ända derhän, att J vågat vara sjelfständiga, i stället att vara uphöjda och rika? Lären då en gång, att det icke anstår den fattige att döma den rike. Hvarför jäfvade man Er icke genast? Hade man ej bordt se på edra anleten, att J icke förstoden värdera rikedom?

Och dessa husliga förhållanden! Om jag visste, huru de borde vara beskaffade, så skulle jag tadla hvarje utnämning till domare, i fall den träffade en person, hvars husliga förhållanden ej vore de rätta. Säkert föreställen J Er, att den belägenhet, der egennyttan minst retar, är den förmånligaste för en domare. Jag bekänner, att jag hittills trott detsamma. Men, m. H., måste vi ej förvånas af vår kortsynhet, då vi se den upptäckten gjord, att de husliga förhållanden äro goda, som göra redovisningen särdeles viktig? Ungefär detsamma vore det, om man sade, att stora behof äro meriter till domare-embete. Jag säger icke, att J haden bordt vara fattige — tvertom, hafven J sett. Men jag säger, att om en domare ej kan vara rik, då bör han vara rätt fattig, belastad med stor familj och på alla sidor uppskrämd för sin framtid. J veten redan, att den rike är sensibel för rikedom. J bören sinna det lika naturligt, att vissa husliga förhållanden bibringa den fattige samma sinnesstämning.

(Forts. c, a, g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Förhållandet med Riegos förvisning sånt de dermed gemenskap ägande upträden ärer halva, varit följande. Straxt efter sin ankomst och audiencen hos Konungen hade han från en balcon harangterat folket och sagt, att han skulle återvända till Leon, så snart han rättfärdigat arméen. D. 31 begynte han på spektaklet att sjunga en år 1813 i Cadiz gjord, mot Adeln och gamla systemets anhängare rigtad gemen pöbelvisa, deri hvarje vers slutas med orden: Trago la Perro (gläfs i dig, hund!). Han sjöng om detta flera gånger för parterren. D. 3 Sept. gifvo de patriotiska sällskaperna, till hans ära, en stor mäktid, hvilken inmedertid icke bevisades af Quirogo, som ogillade sin vapenbroders onständiga upförande. Samma afton gafs enkom spektakel till Riegos ära, och en ny, med revolutionära sentencer upfylld, piece, Henric III af Castihen, gafs. Parterne ropade på Trago la Perro, hvaröfver en häftig tråta upstod emellan Xefe politico, som förbjöd visans sjungande, emedan hon icke var annoncerad, och Riego, som förbittrad lemnade logen. Då begyntes ett förfärligt buller; folket ville storma Xefens loge, och man såg blottade vapen. Brigad-Generalen Torrijo (en 28-årig käck man; chef för ett Gardes-regimente) tilltalade folket kraftigt och sade, att man först skulle gå öfver hans lik, om man ville bära våldsam hand på Xefen. Vakterna fördubblades och löddade; uploppet stillades och Xefen kom lyckligt hem med escort. Huru Gen. Capitaines-embetet blef taget från Riego, och han förvisad till Oviedo (likasom flere andra till olika orter), det är redan berättadt. Att han begärde escort, är ogrundadt. D. 5 begärde han att få komma inför Cortes och läsa en petition. Detta afslogs och skriften inlämnades till Secreterarne. Utgången af hans petition (hvilken samma dag föredrogs) är redan känd. Samma afton, just då Konungen brukar fara ut att promenera, samlades en folkhop omkring palatset, stannade qvar, tills den Kungliga familjen återkom, och ropade: lefve Konungen! bort med trago la perro! Folket syntes förargadt öfver klubbarnes våldsamerhet, Riegos tilltagshet, och factiönisternas envishet, hvilka under palatsets murar ofta upprepade en smådesång emot Konungen. — D. 6 på morgonen åtfogade Riego med sin escort till Oviedo; om aftonen voro båda partierna samlade, Royalisterna i slottstrappan och de liberala på borggården. De förre ropade: lefve Konungen! de sednare: lefve con-

stitutionen, den constitutionella Konungen och Riego! Denne kallade de sin befriare och fordrade hans återkallande. Längre fram på natten skingrades skockningen af patruller; men de missnöjda begäfv sig med brinnande facklor i de patriotiska samlingarna, ropade med hiskligt raseri mot regeringen, ja mot sjelva Cortes, och fordrade Riegos återkallande. Xefens palats var nära att antändas, då äntligen en cavalleri-patrull skingrade de ursinniga. Garnisonen, som visat en utmärkt ståndaktighet mot frestelser, hade i sex dagar varit under gevär.

Allmänheten, tidningarna (i synnerhet Miscellanea) och Cortes gilla odeladt regeringens steg mot Riego. Då berättelsen om händelserna föredrogs hos Cortes d. 7, förklarade Quirogo: "arméen på Leon är färdig att lyda och delar icke fyra eller fem particuliers tänkesätt." (Sanningen häraf skall också redan hafva visat sig). Deputeraden Martinez de la Rosa upsteg med en allt be-segrande vältalighet mot en motion, att räkenskap måtte allfördras regeringen för dess förfarande mot Riego. Moreno Guerra hade (d. 1) proponerat en deputation till "den odödlige" Riego, likasom de Cadiz'ska Cortes 1813 beslutit till Hert. af Ciudad Rodrigo (Wellington). D. 2 återtog han sitt förslag och motionerade i stället, att Cortes hädanefter icke må äga att sända deputationer till någon annan än Konungen. Detta antogs. — Riegos Adjutanter hafva i tidningarna infört en artikel, till hans försvar. De förklara visans afsjungande för en kitslighet och en beskedlig hämnd mot dem, som störtat fäderneslandet i blod. "Att han sjelf sjungit, vore dessutom osanning; ty han kan icke sjunga." — Man låter honom i allmänhet den rättvisa vederfaras, att han tyckes hafva insett sitt fel, sedan blodet svalnat. Inmedertid har han lekt bort det, som man vanligen kallar lyekan. Det var å hane att, "i det tacksamma fäderneslandets namn," förlåna honom ett betydligt gods, hvar-med Konungen ville förena adelsvärdighet af första klassen. Hans bror, en obetydlig prest, sökte, och hade troligen fått, Statsråds-rang.

Stadens styrelse har utfärdat stränga förbud mot samlingar och sång på gatorna; och det skall vara i fråga att förbjuda alla patriotiska sällskap. Lugnet skall vara fullkomligt återställt.

I Saragossa har man fruktat oroligheter. Folket var upretadt deröfver, att det förgäfves väntat nedsättning i grundskatt och herregårds-utskylder.

Portugal. Kungliga regeringen i Lissabon

har tagit ett steg till insurrectionens hämmande, nemligen proclamerat Cortes's snara sammankallande. Huruvida detta steg kommer att anses tillfredsställande, är imidlertid en stor fråga, då de Cortes, hvilkas sammankallande är lofvadt, bestå af de uråldrige elementerna, Adel, Prester och Städer. Så mycket synes afgjort, att Regeringen icke ämnar handla i förening och öfverensstämmelse med de insurgerade, utan tvertom bereder sig till motstånd, ehuru folket i Lissabon tyckes benäget för revolution. Grefve Amarante rustar sig till motstånd emot de constitutionella från Porto, som framtränga mot hufvudstaden med 12,000 man.

Likasom i Spanien, så lärer äfven i Porto revolutionen hafva blifvit förhastad. Först d. 10 Sept. skall hafva varit bestämd till utbrott; men Grefve Amarante, som man sökt vinna, skall hafva yppat planen för regeringen i Lissabon, som kallade Marskalk Pamplona till befälet öfver trupperna. Denne skall hafva underrättat en vän i Porto; och så måste utbrottet påskyndas.

Marskalk Beresford skall (utnämnd till Hert. af Portugal och Algarvien) vara på vägen till Europa. — Provisoriska regeringen i Porto skall hafva afsändt en snällseglare till Rio-Janciro, för att inbjuda Konungen att återkomma.

Neapel. Giuntan i Palermo fortsätter sina rustningar och expeditioner mot de Neapel ännu tillgifna orter. Hon har uptagit ett tvångsmål af 200,000 Oncie (100,000 Pund st.). Allmän handelsfrihet har blifvit lemnad alla nationers fartyg i Palermo, och handeln lifvas ogement, under det all rörelse afstadnar i Neapel. Giuntan har äfven minskat eller afskaffat de mest förhatliga skatter. Polis-inrättningen är uphäfven.

Gen. Fl. Pepe, som redan afgått till Sicilien med trupper, skall förstärka dem med Messinas garnison, sedan intaga en ställning mot Palermo, reclamera de där fängna Neapolitanska soldater, samla omkring sig deputerade från alla Siciliens städer och göra dem förslag, då det tros, att han, i händelse pluraliteten bestämdt yttrar sig för oafhängheten, äger underhandla om villkoren, sätet och de båda staternas framtida förhållanden.

I Neapel mönstras trupper och väljas Parlamentsledamöter. Prester skola äga mycket inslytande på valen. — Ruffo skall vara rappelerad, men hafva kvarblifvit i Wien och protesterat mot alla de i Neapel inträffade förändringar. Hert. af St. Gallo tros försöka att, under lånadt namn, smyga in i Österrike, för att få underhandla. Wienska

Hofvet skall hafva afgifvit en note till det Neapeliska, med framläggande af de skäl, som förmitt det förra att samla en armée i Italien, och förklaring att dess ändamål för närvarande endast är lugnets bibehållande i Österrikes besittningar. (Den armée tros komma att heta Observationsarmeen vid Po.)

Några ursinniga inlemnade till Prinsen Regenten en petition om alla i Neapel varande Sicilianers arfättande. Efter flera försök att blidka dem, utropade Prinsen: "Så skynden då till hämmen! begynnen med mina tre söner, de äro födde i Sicilien." Dervid pekade H. K. H. på dörren till de unga Prinsarnes rum.

England. I Underhusets session d. 18 Sept. föreföllo ganska allvarsamma debatter. Flera ledamöter förklarade sin föresats att med all magt motarbeta billen om Drottningen. Hobhouse motionerade anhållan hos Konungen om parlamentets prorogering. Förkastades. I stället nämndes ett af Skattkammar-Canzleren föreslaget utskott, som skall undersöka Öfverhusets protocoller om Drottningens mål och afgifna betänkande. Onslow ville, att underhuset sjelft måtte få afhöra vittnen. — Hume ville veta, om regeringen haft officiella underrättelser från Portugal eller ämnade ditsända fartyg och trupper. Castlereagh var okunnig. En ledamot hoppades, att ministern måtte föreslå ytterligare inskränkningar i tryckfriheten. — Huset ajournerade sig till d. 17 dennes.

Drottningens ombud, som samla vittnen i Italien, möta många hinder af Österrikiska regeringen. En hop vittnen hafva imidlertid ankommit; bland dem Marchese Sangrati, med sin fru. De Italianere, som vittnat mot Drottningen, äro redan inskeppade till fasta landet. — Sedan ännu en mängd adresser (bland andra från Fruarne i Bristol) inkommit till Drottningen, har Hennessy M. förklarat, att inga fler emottagas. — Common Council (de äldsta) i London har, tvärt emot Lord-Mayorens vilja, beslutit att emottaga ett porträt af Drottningen, som Hen. Maj:t förärat staden.

Tyskland. Wienska hofvet skall hafva officiell underrättelse, att två af de stora magterne icke erkänna Neapels constitution och nya system. Detta beslut skall Wienska hofvet hafva biträdt. — Sammankomsten med Deras Ryska och Preussiska Majestäter och flera stora hofs ministrar skall hållas i Troppau.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 9 October.

*Sine ira, studio et metu.**Något om Domaremakten.*

(Forts. och slut fr. N:o 80).

Med parters rätt att icke dömas af någon, som de ej kunnat utvotera, skulle Nedre Justitiæ-revisionens betänkanden ej stå väl tillsammans, ehuru de icke räknas såsom vota. Man lär också vara temligen ense derom, att dessa betänkanden tjena till intet annat, än besvär för Revisionen och tidsutdrägt. Om hvarje Revisions-sekreterare arbetade för sig och befattade sig med ingen ting annat än målens completering och föredragning; så skulle kanske halva antalet af Revisions-sekreterare kunna umbäras, till vinst för staten och ärendernas gång, och till ingen skada för dem sjelfva, då de fleste lära vara lönlösa.

Muntliga förhör inför Nedre Revisionen borde äfven afskaffas. Högsta Domstolen skulle sjelf hålla alla nödiga förhör. Inför sittande rätt, så väl hos Konungen som i Öfverrätterne, borde också utvoteringarne ske, voringssedlar, der de nyttjades, öppnas i parternes närvaro och de ledamöter upstiga, som blifvit utvoterade. Detta skedde efter det parterne fått del af skriftliga berättelsen, på hvilken skulle finnas antecknade de ledamöters namn, som komme att saken öfvervara.

Vissa inkast hafva icke undfallit oss vid uttänkande af denna plan. Vi uppe-

hålla oss dock icke nu vid dem, emedan de ej äro sådana, att de hos oss sjelfva väcka tvifvelsmål, och emedan de för våra läsare icke i annat fall behöfva framläggas, än om ämnet och förslaget fannas värdiga någon allmän upmärksamhet och kritik. Skulle åter detta inträffa; så komma vi säkert i tillfälle att besvara än flera anmärkingar, än dem vi sjelfva gjort oss.

Den alltför stora makten hos en permanent corps skall bli va det hufvudsakligaste ämnet för påminnelser. Man skall påstå det vara helsosamt, att sista correctivet ligger uti en inrättning, som högst sällan är verksam och blott för tillfället påkallas — en sådan, som Riksrätten, icke med den organisation, densamma nu har, utan med den, som borde kunna erhållas.

Vi lemna tills vidare äfven detta inkast åt läsares sjelfkrafda besinning, för ingen del obenägne att låta rätta oss, i fall vi gjort misstag. Hos oss sjelfva är inkastet öfvervägadt och besvaradt. Vi tro en enda Riksrätt, ett yttersta correctif, vara möjligt: *tankefriheten*. Denna, när den missbrukas, måste äfven lyda under någon domsrätt. Låge sådan domsrätt hos de vanliga domstolarne; så skulle desse döma i sin egen sak, hvarje gång fråga vore om granskningsrättens användande emot domares åtgärder. När tankens yttringar ej kunna förtryckas annorlunda, än genom dom; så är

det endast domare-makten, som för tankefriheten kan blifva farlig. Den har derföre bordt undandragas domstolarnes välde — och det har skett, till svenska uplysningens heder. Tryckfrihetsmål dömas af jury; och denna visa inrättning är yttersta motvigten mot allt inkräkningsförsök af Domaremakten. Detta frihetens oskattbara värn, i förening med utvoterings-rätten, skall, efter allt hvad vi begripa, göra tillfyllest att försäkra allmänna vettet om aktning hos våra domstolar.

Till Herr John Halls Domare, från en läsare af Allmänna Journalen.

(Forts. och slut fr. N:o 80).

Huru brottslige, mine Herrar, ären J då icke, ehuru legitime! — Smädelse! ropen J, anklaga oss; döm oss, läs åtminstone och gif allmänheten att läsa vår dom, innan man öfverfaller oss offentligen för denna dom, och kastar skugga på sjelfva vår integritet, den vi trotsa, alla jordens och helfvetets makter att göra oss stridig, ehuru mycket än vår dom må tadlas, ehuru mycket saken må tydas och diskuteras fram och åter! Stige den fram, hvars samvete är renare än vårt! Upmane man den domstol, inför hvilken vår redovisning skall blifva farlig! — Sakta, mina Herrar! Jag känner Er lika litet, som mången annan; men jag vet icke, hvarföre jag skulle bekymra mig att känna Er. Tron J Er väl äga med anspråk på godt namn och rykte, än alla andra, som i våra dagar kläda skott för all möjlig smädelse, utan att någon får veta eller bryr sig om att veta, huru skyldiga eller oskyldiga de äro? Kännen J då icke värdet af yttrandefriheten? Hvem har sagt Er, att den skulle vara för hög och

för helig att nyttjas till hvad ändamål som helst?

Hvarföre skulle man vara mer barmhertig mot Er, än alla andra smädelsens offer? Kanske tron J, att den, som angriper Er, styres af förbindelser, grundade på uphöjning och egendomsförmögenhet, och att man, i sådane förhållanden, borde vara grannlaga, såsom blottställd för en särdeles viktig redovisning? Kanske hafven J betraktat smädelsen såsom ett privilegium för den lägre hopen? Lären då, hvad den högre smädelsen vill säga. Veten, att det finnes en hop, som är hög genom helt annat, än uphöjda tänkesätt, och att egendomsförmögenheten är grundämnet till denna hops höghet. Borttagen detta grundämne, och J skolen se, hvad skillnad som återstår emellan den lilla och den stora hopens seder.

Hvad ären J, frågar jag än en gång, J Herrar Ledamöter af denna tillförordnade extra Domstol, så brottslig, ehuru legitime? Hvad ären J, jemförde med en ständig domstols ledamöter? J hafven föreställt en Rådstugurätt och kanske aldrig gjort Er reda för de *uphöjda platser*, J, såsom ledamöter i en sådan, intagit. Är det Eder obekant, att hvad J saknen finnes hos alla ständiga medlemmar i en Rådstugurätt? Tron J väl, att J skullen kunna befordras till de beställningar, hvartill J haft förordnande? Och om J vunnen en sådan befordran, huru skullen J då ej blifva nödsakade att försätta Er i helt andra *husliga förhållanden*, helt annan *egendomsförmögenhet*? J som, för att kunna vara domare, kan hända tron Er ganska väl qualificerade, då J ären hvarken höga eller låga, då J ären blott sjelfständiga medborgare, med rent samvete och vördnad för pligt och lag, huru kunnen J få den tankan, att dessa egenskaper skulle vara till-